

**EXPERTISEGEBIED
HEMS VERPLEEGKUNDIGE**

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Algemene inleiding	4
2. Leeswijzer	5
3. Doel	6
4. Context	7
4.1 Wie is de HEMS-verpleegkundige	7
4.2 Wat doet de HEMS-verpleegkundige	7
4.3 De werkomgeving van de HEMS-verpleegkundige	7
4.4 De samenwerking van HEMS-verpleegkundigen met ketenpartners	8
5. Uitwerking CanMEDS rollen HEMS-Verpleegkundige	9
Figuur 1. CanMEDS-systematiek	9
6. Rol: Zorgverlener	10
6.1 Algemene verpleegkundige kennis:	10
6.2 Specifiek HEMS Verpleegkundige kennis:	10
6.3 Specifieke HEMS Verpleegkundige vliegoperationele kennis:	10
6.4 Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis als bestuurder van een voorrangsvoertuig:	10
6.5 Algemene verpleegkundige vaardigheden en attitude:	11
6.6 Specifieke HEMS-Verpleegkundige vaardigheden en attitude:	11
6.7 Specifieke HEMS Verpleegkundige vliegoperationele vaardigheid:	12
6.8 Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden als bestuurder van een voorrangsvoertuig:	12
7. Rol: Communicator	13
7.1 Algemene verpleegkundige kennis:	13
7.2 Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis:	13
7.3 Specifieke HEMS-verpleegkundige vlieg operationele kennis:	13
7.4 Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis als bestuurder van een voorrangsvoertuig:	13
7.5 Algemene verpleegkundige vaardigheden en attitude:	13
7.6 Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden en attitude:	14
7.7 Specifieke HEMS-verpleegkundige vlieg operationele vaardigheden:	14
7.8 Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden als bestuurder van een voorrangsvoertuig:	14
8. Samenwerkingspartner	15
8.1 Algemene verpleegkundige kennis:	15
8.2 Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis:	15
8.3 Specifieke HEMS-verpleegkundige vlieg operationele kennis:	15
8.4 Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis als bestuurder van een voorrangsvoertuig:	15
8.5 Algemene verpleegkundige vaardigheden en attitude:	15
8.6 Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden en attitude:	16
8.7 Specifieke HEMS-Verpleegkundige vlieg operationele vaardigheden:	16
8.8 Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden als bestuurder van een voorrangsvoertuig:	16
9. Rol: Reflectieve professional	17
9.1 Algemene verpleegkundige kennis:	17

9.2	Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis:	17
9.3	Specifieke HEMS-verpleegkundige vliegoperationele kennis:	17
9.4	Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis als bestuurder van een voorrangsvoertuig:	17
9.5	Algemene verpleegkundige vaardigheden en attitude:	17
9.6	Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden en attitude:	18
9.7	Specifieke HEMS-verpleegkundige vliegoperationele vaardigheden:	18
9.8	Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden als bestuurder van een voorrangsvoertuig:	18
10.	Rol: Gezondheidsbevorderaar	19
10.1	Algemene verpleegkundige kennis:	19
10.2	Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis:	19
10.3	Specifieke HEMS-verpleegkundige vliegoperationele kennis:	19
10.4	Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis als bestuurder van een voorrangsvoertuig:	19
10.5	Algemene verpleegkundige vaardigheden en attitude:	19
10.6	Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden en attitude:	20
10.7	Specifieke HEMS-verpleegkundige vliegoperationele vaardigheden:	20
10.8	Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden als bestuurder van een voorrangsvoertuig:	20
11.	Rol: Organisator	21
11.1	Algemene verpleegkundige kennis:	21
11.2	Specifiek HEMS-verpleegkundige kennis:	21
11.3	Specifieke HEMS-verpleegkundige vliegoperationele kennis:	21
11.4	Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis als bestuurder van een voorrangsvoertuig:	21
11.5	Algemene verpleegkundige vaardigheden en attitude:	21
11.6	Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden en attitude:	22
11.7	Specifieke HEMS-verpleegkundige vliegoperationele vaardigheden:	22
11.8	Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden als bestuurder van een voorrangsvoertuig:	22
12.	Rol: Professional en Kwaliteitsbevorderaar	23
12.1	Algemene verpleegkundige kennis:	23
12.2	Specifiek HEMS-verpleegkundige kennis:	23
12.3	Specifieke HEMS-verpleegkundige vliegoperationele kennis:	23
12.4	Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis als bestuurder van een voorrangsvoertuig:	23
12.5	Algemene verpleegkundige vaardigheden en attitude:	23
12.6	Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden en attitude:	24
12.7	Specifieke HEMS-verpleegkundige vliegoperationele vaardigheden:	24
12.8	Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden als bestuurder van een voorrangsvoertuig:	24
	Nawoord	25
	Auteurs	25
	Afkortingen	25
	Bronvermelding	25

1. Algemene inleiding

Middels het project Verpleegkundigen & Verzorgenden 2020, dat als taak had deze cruciale beroepen in de gezondheidszorg goed voor te bereiden op de toekomst, zijn de nieuwe beroepsprofielen gepresenteerd op 8 maart 2012. Het Expertisegebied HEMS-verpleegkundige, zoals in dit document beschreven, is een bijlage bij het Beroepsprofiel verpleegkundige en heeft vele raakvlakken met het Expertisegebied Ambulanceverpleegkundige (mei 2014)

HEMS-verpleegkundige zorg is de acute zorg die beroepsmatig wordt verleend aan een patiënt die binnen het kader van zijn aandoening of letsel deze zorg nodig heeft en zo nodig moet worden vervoerd over de weg, dan wel door de lucht. De zorg is voornamelijk prehospitala en daarmee primair onderdeel van de acute zorg keten en tevens onderdeel van de keten van openbare orde en veiligheid.

De zorg die geleverd wordt, vereist een breedspectrum aan medische, verpleegkundige, organisatorische, technische en vliegoperationele kennis.

De HEMS-verpleegkundige zorg is specialistische aanvullende prehospitala zorg en omvat het gehele proces van indicatie, urgentiebepaling, zorgtoewijzing, zorg ter plaatse, vervoer, behandeling en verzorging onderweg tot en met de overdracht van de patiënt aan een desbetreffende zorginstelling of zorgverlener.

De HEMS-verpleegkundige is een gespecialiseerde ambulanceverpleegkundige of SEH-verpleegkundige die, naast specifieke medische en verpleegkundige kennis en kunde, extra noodzakelijke opleidingen genoten heeft om vliegoperationele (en rijtechnische taken) uit te voeren.

Kenmerkend voor het Expertisegebied HEMS-verpleegkundige zorg is het acute, hoog complexe en diverse zorgproces in een omvangrijk gebied. Er is sprake van een hoge turnover, het snel schakelen tussen diverse zorgvragers en een maximale inzetbaarheid. Dit vraagt brede en diepgaande kennis, samenwerkingscompetenties, zelfreflectie en gedrevenheid. Onderscheidend ten opzichte van andere verpleegkundige beroepen is de noodzakelijke kennis en competenties op het gebied van specialistische acute zorg, de luchtvaart en het helikoptervliegen in het bijzonder.

Aan de totstandkoming van dit Expertisegebied hebben een aantal HEMS-verpleegkundigen van diverse Lifeliner-helistations gewerkt. Het document is besproken binnen de vakgroep HEMS-verpleegkundigen en uiteindelijk voorgelegd aan alle leden van de vakgroep. Ook is er een schriftelijke commentaaronde uitgezet onder alle HEMS-verpleegkundigen die lid zijn van V&VN Ambulancezorg en hebben enkele samenwerkingspartners meegelezen.

2. Leeswijzer

Dit Expertisegebied HEMS-verpleegkundige volgt de structuur zoals ook weergegeven in het Beroepsprofiel verpleegkundige (Lambregts & Grotendorst, 2012). Het Beroepsprofiel beschrijft de elementen van het beroep die voor elke verpleegkundige van toepassing zijn en dus ook voor de verpleegkundigen die binnen een bepaald expertisegebied werkzaam zijn. Om de verbinding tussen het Beroepsprofiel verpleegkundige en Expertisegebied HEMS-verpleegkundige duidelijk te maken komen de kennis en vaardigheden uit het Beroepsprofiel verpleegkundige terug in het Expertisegebied HEMS-verpleegkundige. Daarnaast zijn er veel raakvlakken met het Expertisegebied Ambulanceverpleegkundige aangezien de HEMS-verpleegkundige, ambulancezorg, acute zorg en aanvullende zorg verleend. Hierbij verwijzen we dan ook naar een belangrijke bron, het Expertisegebied Ambulanceverpleegkundige mei 2014.

Het Beroepsprofiel verpleegkundige is gebaseerd op de competentiegebieden volgens de CanMEDS-systematiek (Canadian Medical Education Directions for Specialists). In dit Expertisegebied zijn de zeven CanMEDS-rollen weergegeven, steeds beginnend met een inleiding gericht op de HEMS-verpleegkundige gevolgd door de kennis en vaardigheden/attitude die geldend zijn voor elke verpleegkundige. Daarna volgt een beschrijving van de specifieke kennis en vaardigheden/attitude van de HEMS-verpleegkundige. Op deze wijze zijn alle Expertisegebieden beschreven. Zo wordt aangesloten bij het Beroepsprofiel verpleegkundige (Lambregts & Grotendorst, 2012) en het expertisegebied Ambulanceverpleegkundige.

Na een beschrijving van het doel van het Expertisegebied HEMS-verpleegkundige is de context waarin de HEMS-verpleegkundige werkzaam is beschreven. Juist deze veranderende context vraagt veel van de specifieke kennis, kunde en attitude van de HEMS-verpleegkundige. Daarna volgt de beschrijving van de CanMEDS-systematiek die vervolgens uitgewerkt is in de zeven CanMEDS-rollen.

Het document wordt afgesloten met een blik op de toekomst. Daar waar hij staat, kan ook zij worden gelezen.

3. Doel

Het Expertisegebied HEMS-verpleegkundige beschrijft het vakgebied in een veranderende maatschappij en zorgomgeving en vormt de basis van het professioneel handelen. Het is het fundament voor het bij- en nascholingsprogramma en de basis van waaruit de eindtermen van het opleidingscurriculum wordt opgesteld.

4. Context

4.1 Wie is de HEMS-verpleegkundige

De HEMS-verpleegkundige is een verpleegkundige die na de algemene opleiding tot verpleegkundige de opleiding tot ambulanceverpleegkundige en/ of spoedeisende hulp-verpleegkundige met goed resultaat heeft afgesloten. Daarnaast zijn er een HEMS vliegoperationele opleiding, een rijopleiding en diverse trainingen op het gebied van acute zorg gevolgd. De HEMS-verpleegkundige is bekwaam en bevoegd om op een systematische en methodische wijze de zorgvraag van de patiënt te analyseren en in overleg met de MMT-arts of zelfstandig, de nodige zorg te verlenen. De HEMS-verpleegkundige is een expert binnen de acute zorg, met brede expertise gezien de diverse zorgvraag in een groot gebied en de snelheid ter plaatse.

4.2 Wat doet de HEMS-verpleegkundige

De HEMS-verpleegkundige komt naar de patiënt toe, per helikopter of MMT-voertuig en verleent (acute) prehospitalische zorg. Indien nodig wordt de patiënt naar een andere zorgvoorziening gebracht middels een speciaal met medische apparatuur ingericht voertuig, een ambulance of helikopter. De HEMS-verpleegkundige vormt een team samen met de MMT-arts, piloot en een HLO/ MMT-chauffeur. In Nijmegen en Rotterdam is de HEMS-verpleegkundige MMT-chauffeur. Op de plaats incident is het hoofddoel het bewaken (en verbeteren) van de vitale functies van de patiënt(en) en het in overleg met de MMT-arts kunnen interveniëren om gezondheidsschade te voorkomen of te beperken. Hierbij zijn zorgvraag, reële zorgbehoefte en het welzijn van de patiënt leidend. Om de patiënt of de definitieve behandelingslocatie tijdig te bereiken is snelheid vereist. Daarom is verplaatsing per helikopter of voorrangsvoertuig noodzakelijk.

De HEMS-verpleegkundige verleent naast de verpleegkundige zorg eveneens medische zorg die gebaseerd is op protocollen en richtlijnen binnen de ambulancezorg en specialistische acute zorg. De HEMS-verpleegkundige stelt een verpleegkundige en/of medische werkdiagnose op basis van anamnese, lichamelijk onderzoek en beperkt aanvullend onderzoek, doorgaans in noodsituaties. De zorg die wordt verleend is niet routinematig en vraagt om het bewaren van kalmte, een juiste risico-inschatting en adequaat handelen. De interventies die de HEMS-verpleegkundige mag toepassen betreffen veelal handelingen in levensbedreigende situaties. De HEMS-verpleegkundige beschikt over de specifieke deskundigheid om zonder toezicht door of tussenkomst van een opdrachtgever bepaalde voorbehouden handelingen uit te voeren en kan daardoor snel handelen. De MMT-arts blijft medisch eindverantwoordelijk voor de patiënt.

Naast medische en verpleegkundige zorg verricht de HEMS-verpleegkundige gedurende de werktijd vliegoperationele taken zoals vastgelegd in EASA-wetgeving en operationele procedures van het vliegbedrijf. De HEMS-verpleegkundige is bemanningslid van de helikopter. Samen met de piloot is de verpleegkundige verantwoordelijk voor een goede vluchtvoorbereiding (weer, NOTAMS, inventaris, bijzonderheden, administratie), voert onder verantwoording van de piloot (assisterende) handelingen en taken uit zoals: navigatie, lezen en uitvoeren van (nood) checklists, opstarten, landen, uitzetten van de helikopter, meeluisteren met en uitvoeren van luchtvaart Radio Telefonie, bediening schakelaars en (hulp)apparatuur, kijken met nachtzichtapparatuur en waakt voor veiligheid rondom de helikopter.

De HEMS-verpleegkundige beschikt voor aankomst bij een patiënt in een acute situatie over minimale informatie. Er is een minimale back-up en de mate van individuele professionele verantwoordelijkheid is hoog. De HEMS-verpleegkundige moet daarom over voldoende kennis en inzicht beschikken om het handelen te onderbouwen met vakinhoudelijke argumenten. Hij dient over een groot vermogen tot klinisch redeneren te beschikken. Tevens dienen de vitale functies in de patiëntsituatie gestabiliseerd, verbeterd en/of hersteld te worden, dit met als doel de patiënt in een zo optimaal mogelijke conditie naar het best ontvangende ziekenhuis, zorginstelling of andere plaats van bestemming te brengen, of in overleg thuis te laten. In alle situaties heeft de HEMS-verpleegkundige aandacht voor nazorg, advies en voor het geestelijk, sociaal en lichamelijk welbevinden van de patiënt en zijn naasten wordt daarbij ondersteund door een uitgebreid stelsel van protocollen en afspraken.

4.3 De werkomgeving van de HEMS-verpleegkundige

De HEMS-verpleegkundige heeft te maken met verschillende patiëntencategorieën van alle leeftijden, met verschillende multiculturele achtergronden en werkt regelmatig in openbare ruimte waar het publieke leven zich afspeelt. Dit laatste heeft als nadeel dat sociale toe-eigening van ruimte soms plaatsvindt door burgers ter plaatse en dat de HEMS-verpleegkundige (gezondheid) risico's loopt. Werkplekmanagement is van belang bij de zorgverlening. Daarnaast vinden in toenemende mate grootschalige incidenten en/of epidemieën plaats en is het zorglandschap als gevolg van schaalvergroting versus versnippering, functie- en taakdifferentiaties, gebruikmaking van moderne communicatietechnieken en ICT-middelen aan verandering onderhevig.

Het contact met de patiënt is vrijwel altijd van korte duur en de geboden zorg heeft meestal een acuut karakter. De zorgvraag is zeer divers en kan zowel traumatisch, niet-traumatisch en/of psychosociaal en psychiatrisch van aard zijn. Er kunnen meerdere zorgvragen tegelijkertijd optreden. De HEMS-verpleegkundige is meestal een schakel in zeer uiteenlopende zorgpaden waarbij de zorg tijdelijk en veelal geheel zelfstandig overgenomen wordt. Evenals in andere sectoren wordt er binnen de acute zorg een toename van ouderen, chronische patiënten en patiënten met multiculturele achtergrond of etnische minderheden geconstateerd, waarbij multipathologie steeds vaker voorkomt. Dit leidt voor de HEMS-verpleegkundige tot een toename van complexe en incidenteel ook tot langdurige zorgproblematiek. Daarnaast worden veiligheid, zorgresultaten én prijs van zorg steeds belangrijker. Dit heeft haar weerslag op de beroepsuitoefening en beroepsonwikkeling van de ketenpartners. Het bewaken van de kwaliteit, zowel wat betreft de organisatie van de hulpverlening als de opleiding, vorming en scholing van HEMS-verpleegkundige is noodzakelijk.

4.4 De samenwerking van HEMS-verpleegkundigen met ketenpartners

De zorg verschuift steeds meer naar ketenzorg, waarbij het doel is de kwaliteit van zorg naadloos te laten aansluiten op de reeds geboden zorg.

De HEMS-verpleegkundige werkt in de eerste lijn en krijgt te maken met een toename van acute zorgvragen van uiteenlopende aard. Met name wordt samengewerkt in de eerstelijnszorg, zoals met Ambulanceverpleegkundigen, Ambulancechauffeurs, Meldkamercentralisten, SEH-verpleegkundigen, SEH-artsen, Huisartsen en Specialisten.

Belangrijke samenwerkingspartners van de HEMS-verpleegkundige zijn onder meer:

- Ambulanceverpleegkundige, Ambulancechauffeur en Rapid Responder
- Meldkamer centralist
- Verpleegkundig Specialist, Physician Assistent
- Bachelor Medisch Hulpverlener
- Huisarts
- Andere Mobiel Medisch Team(s) grondgebonden of helikopter
- Medisch manager ambulancezorg
- Verloskundige
- SEH-arts
- AIOS en AGNIOS
- SEH-verpleegkundige
- Medisch specialisten
- Verpleegkundige/verzorgende algemeen
- Wijkverpleegkundige
- Praktijkverpleegkundige
- Forensisch arts
- Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
- Brandweer (organisatie)
- GAGS
- Politie (organisatie)
- Crisisdienst GGZ
- Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij
- Rijkswaterstaat
- Burgers, waaronder medewerkers Bedrijfshulpverlening
- Vliegbedrijf
- Specialisten Vliegbedrijf
- Piloten
- MMT artsen
- Andere HEMS-verpleegkundigen
- HLO/Chauffeur

De HEMS-verpleegkundige is een actief en betrokken teamlid. Tijdens zijn werkzaamheden is er continue sprake van samenwerking met diverse partners. Vlieg operationele taken worden uitgevoerd tijdens een nauwe samenwerking met de piloot, waarbij vertrouwen in elkaars kennis en kunde en de vliegveiligheid een grote rol spelen. Vervolgens is er de medisch-verpleegkundige taak. Door een intensieve samenwerking tijdens complexe situaties zijn de HEMS-verpleegkundige en de MMT-arts goed op elkaar afgestemd. Veelal is er tijdens een inzet snel een plan gemaakt door of samen met de MMT-arts. Communicatie verloopt effectief, de HEMS-verpleegkundige kan snel schakelen en heeft een minimale overdracht nodig om te handelen. Taken worden verdeeld, van elkaar overgenomen, bijgestuurd en geëvalueerd. In een acute situatie is snel en efficiënt handelen noodzakelijk. Gezamenlijk gaat het team altijd voor het beste resultaat.

5. Uitwerking CanMEDS rollen HEMS-Verpleegkundige

Deze uitwerking wordt omschreven aan de hand van de CanMEDS-systematiek (Canadian Medical Education Directions for Specialists). Deze systematiek bestaat uit zeven verschillende rollen. De kern van de beroepsuitoefening is de verpleegkundige als zorgverlener. Alle andere rollen raken aan die centrale rol. De rol van zorgverlener geeft richting aan de andere CanMEDS rollen.

Figuur 1. CanMEDS-systematiek

De kennis, vaardigheden en attitude uit het (basis) beroepsprofiel V&V2020 van de verpleegkundige vormen samen met de specifieke beschrijvingen van de kennis, vaardigheden en attitude van HEMS Verpleegkundige één geheel.

6. Rol: Zorgverlener

De HEMS-verpleegkundige is in staat om alle vakinhoudelijke kennis, vaardigheden en een professionele houding te integreren ten behoeve van optimale zorg aan de (vitaal) bedreigde patiënt.

6.1 Algemene verpleegkundige kennis:

- Heeft kennis van belangrijke basisprincipes uit de anatomie, fysiologie, pathologie en farmacologie.
- Is op de hoogte van ontwikkelingspsychologie, levensfasen van de mens, principes van zelfmanagement en coping stijlen.
- Heeft kennis over patiënt gerelateerde en bedrijfsmatige hygiëne en hanteert deze in alle werksituaties. Kent de theoretische modellen achter haar/zijn activiteiten en interventies.
- Kent de bronnen van het verpleegkundig handelen, de actuele richtlijnen en de professionele standaarden.

6.2 Specifiek HEMS Verpleegkundige kennis:

- Heeft medische basiskennis.
- Heeft kennis van specialistische acute prehospitalische zorg.
- Heeft kennis van wet en regelgeving die van toepassing is in de gezondheidszorg en op het verpleegkundige handelen (in het bijzonder op het gebied van voorbehouden en risicovolle handelingen).
- Heeft kennis van normale en afwijkende waarden en parameters van vitale functies, weet deze te bewaken en interventies toe te passen en zo nodig vitale functies over te nemen.
- Heeft kennis van anatomie, multifysiologie en multipathologie zodat verpleegkundige en geneeskundige interventies op correcte wijze toegepast kunnen worden.
- Heeft kennis van alle patiëntencategorieën en leeftijden met uiteenlopende acute gezondheidsproblemen.
- Heeft een uitgebreide kennis van medicatie welke gebruikt worden in de vigerende richtlijnen Landelijk Protocol Ambulance (LPA)
- Heeft specifieke kennis t.a.v. de medicatie en doseringen, werkingen en bijwerkingen welke door het Mobiel Medisch team wordt toegediend. Weet de medicatie toestand te analyseren en de samenhang met het toestandsbeeld te beredeneren.
- Heeft kennis van zorgverlening bij opgeschaalde zorg en grootschalige incidenten.
- Heeft kennis van de invloed van transport op de conditie van de patiënt, zowel lucht- als grondtransport.
- Participeert in besluitvorming rondom keuze vervoermiddel voor de patiënt.

6.3 Specifieke HEMS Verpleegkundige vliegoperationele kennis:

- Heeft kennis van luchtvaartfysiologie, menselijke prestaties, beperkingen en psychologie.
- Heeft kennis van de invloed van transport op de conditie van de patiënt, zowel lucht- als grondtransport.
- Participeert in besluitvorming rondom keuze vervoermiddel voor het team.

6.4 Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis als bestuurder van een voorrangvoertuig:

- Is op de hoogte van vigerende brancherichtlijn, Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens (RVV 1990), het rijden met Optische en Geluid Signalen (OGS), reglementen en rijvaardigheidstechnieken, indien dit voor het uitvoeren van de rijdende taak vereist is.
- Weet op welke wijze een veilige, efficiënte werkomgeving, aangepast aan de specifieke situatie ten aanzien van het rijden in Mobiel Medisch Team voertuig te organiseren.

Specifieke aandachtspunten zijn:

- Signaleren, actie ondernemen en rapporteren
- Vervoersvoorschriften, verkeerswetgeving, beroeps specifieke regelgeving
- Geografische kennis en stratenkennis
- Incidentmanagement
- Auto technische kennis ten aanzien van de functionaliteit van het voertuig, storingen en defecten

6.5 Algemene verpleegkundige vaardigheden en attitude:

- Kan zelfstandig doelgericht informatie verzamelen door observatie, zelfstandig lichamelijk onderzoek en aanvullende diagnostiek.
- Is in staat om op basis van klinisch redeneren de verpleegkundige zorgvraag vast te stellen.
- Kan prioriteiten stellen en de zorg zelfstandig, zonder toezicht en/of tussenkomst van de opdrachtgever uitvoeren en evalueren.
- Kan risico's inschatten, problemen vroegtijdig signaleren, interventies kiezen en uitvoeren, het verloop monitoren en de resultaten evalueren bij zorgproblemen in acute en/of levensbedreigende situaties, gezondheidsbedreigende symptomen op fysiek, psychisch en sociaal terrein.
- Kan proactief en improviserend handelen als de zorgsituatie daarom vraagt.
- Is in staat zelfstandig te werken volgens actuele richtlijnen en/of daar beargumenteerd vanaf te wijken als de situatie of eigen professionele of morele afwegingen daartoe aanleiding geven.
- Kan de patiënt ondersteunen bij persoonlijke verzorging en mobiliteit en heeft een hoge mate van sensitiviteit waarmee de situatie van de patiënt en context ingeschat kan worden en de zorg bepaald kan worden.
- Kan alle voorbehouden en risicovolle handelingen uitvoeren, met inachtneming van de eigen bevoegdheid en bekwaamheid.
- Kent de principes van werkplekmanagement.
- Volgt voor de functie verplichte gestelde specifieke bijscholing en trainingen.

6.6 Specifieke HEMS-Verpleegkundige vaardigheden en attitude:

- Kan op basis van de geconstateerde gezondheidsproblematiek de urgentie van zorg bepalen. Zowel bij verpleegkundig inhoudelijk als medisch handelen. Hierbij wordt geanticipeerd op mogelijke veranderingen in de gezondheidstoestand van de patiënt.
- Verleent zorg volgens de geldende landelijke protocollen en richtlijnen.
- Kan diagnoses stellen en interventies kiezen in situaties waarbij geen protocollen, standaarden of bedieningsvoorschriften voorhanden zijn.
- Verricht risicovolle en voorbehouden handelingen, ook in situaties waarin geen protocollen, standaarden of behandelingsvoorschriften voorhanden zijn, stelt diagnoses en kiest interventies. Verantwoording voor de keuzes in interventies worden achteraf gemaakt. Gebruik makend van interventies gebaseerd op aanwezige evidence based en/of best practice.
- Kan zowel verpleegkundige handelingen als een aantal geneeskundige handelingen verrichten, zoals: puncteren, injecteren, katheteriseren, thoracosynthese, defibrilleren, cardioverteren en is bekend met andere hartritme beïnvloedende handelingen (extern pacen, mechanische thoraxcompressie).
- Assisteert bij prehospital thoracostomie, thoraxdrainage en thoracotomie.
- Assisteert bij moeilijke luchtweg interventies, zoals diverse intubatie technieken, intubatie van prematuur, pasgeborene, aangezichtletsel, tijdens bijzondere omstandigheden of in moeilijke omgeving en tracheostomie. Is vaardig in het gebruik van diverse luchtweg materialen.
- Beheerst vaardigheden voor een intravasale toegangsweg, zoals een intraveneuze, intra-ossale- en/ of een centrale lijn.
- Assisteert bij chirurgische amputaties en kan interventies toepassen bij levensbedreigende bloedingen.
- Kan urgente verloskundige handelingen verrichten, zoals manoeuvres bij stuitligging, schouderdystocie, bloedingen en navelstreng prolaps. Assisteert bij prehospital spoedsectio of symfysectomie.
- Kan de zorgvrager en diens naasten onder stressvolle situaties opvangen, geeft begeleiding, informatie en advies. Bouwt in een korte tijd een effectieve patiëntprofessional relatie op, waarin zowel informatie verzameld wordt om potentieel levensbedreigende situaties te onderkennen als correct omgegaan wordt met emoties van de patiënt en diens naasten.
- Kan waar nodig samenwerkingspartners (zoals ambulance teams, collega Mobiel Medisch Teams, de huisarts of de verloskundige) assisteren, begeleiden of adviseren bij onderzoek en behandeling.
- Heeft ruime ervaring met de nieuwste bevrijdingstechnieken en adviseert zo nodig brandweer en- of ambulance teams.
- Is in staat om bij een aanbod van meerdere patiënten de coördinatie, organisatie en prioritering te hanteren conform de richtlijnen bij opgeschaalde zorg.
- Kan assisteren tijdens lucht of grondgebonden patiënten transport of deze zelfstandig uitvoeren in overleg met de MMT-arts.
- Zorgt voor een veilige en verantwoorde wijze van vervoer van het Mobiel Medisch Team.
- Participeert in besluitvorming rondom keuze vervoermiddel voor de patiënt.

6.7 Specifieke HEMS Verpleegkundige vliegoperationele vaardigheid:

- Is vaardig in het transport gereed maken van de helikopter.
- Verleent medische/ verpleegkundige zorg voor, tijdens en na patiënten transport met de helikopter.
- Is vaardig in het begeleiden van een (medical) passenger.

6.8 Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden als bestuurder van een voorrangsvoertuig:

- Is bestuurder van het voorrangsvoertuig.
- Draagt zorg voor een veilige, efficiënte werkomgeving, aangepast aan de specifieke situatie ten aanzien van het rijden in Mobiel Medisch Team voertuig.

Specifieke aandachtspunten zijn:

- Voertuigbeheersing en bediening
- Het rijden met optische en geluidssignalen
- Toepassen van navigatiemiddelen
- Incidentmanagement

7. Rol: Communicator

De HEMS Verpleegkundige draagt zorg voor een effectieve communicatie en interactie met patiënten en andere betrokkenen. De communicatiemiddelen worden hierbij doelgericht toegepast.

7.1 Algemene verpleegkundige kennis:

- Heeft kennis van communicatieniveaus (inhoud, procedure, proces) en communicatiemiddelen.
- Kent de belangrijkste gesprekstechnieken.
- Kent verschillende manieren van gedragsbeïnvloeding en versterken van de positie van de patiënt en of cliënt of diens naasten.
- Is op de hoogte van de nieuwste toepassingen van ICT.
- Kent en gebruikt specifieke overdracht methoden.
- Is op de hoogte van cultuurgebonden uitingen van gezondheidsproblemen.

7.2 Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis:

- Heeft kennis van de diverse technologische communicatiemiddelen.
- Heeft kennis van communicatieprocessen bij opgeschaalde zorg.
- Heeft kennis van belemmeringen in communicatie door sedatie, beademing of andere uitgevoerde voorbehouden handelingen.
- Heeft kennis van agressief gedrag, stress en gebruik van drogerende middelen en de invloed hiervan op de communicatie en de te leveren zorg in het openbaar.

7.3 Specifieke HEMS-verpleegkundige vlieg operationele kennis:

- Heeft kennis van communicatieniveaus (inhoud, procedure, proces) en communicatiemiddelen (transponder, mobilfoon, radio, intercomsysteem).
- Heeft kennis van luchtvaart radiotelefonie.
- Heeft kennis van lost of communication procedures.
- Heeft kennis van de Emergency procedures.
- Heeft kennis van het ICAO-alfabet.
- Heeft kennis van fraseologie.
- Heeft kennis van Marshall signs.

7.4 Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis als bestuurder van een voorrangvoertuig:

- Heeft kennis van communicatieniveaus (inhoud, procedure, proces) en communicatiemiddelen (transponder, mobilfoon).
- Heeft kennis in het bedienen van navigatiemiddelen aan boord van het voorrangvoertuig.

7.5 Algemene verpleegkundige vaardigheden en attitude:

- Kan communiceren op inhouds-, procedure- en procesniveau en schakelen tussen deze niveaus.
- Kan gesprekstechnieken toepassen, passend bij de patiënt en het niveau van communicatie: luisteren, vragen stellen, samenvatten en parafraseren, spiegelen, gevoelsreflecties geven.
- Kan uitstekend formuleren, zowel mondeling als schriftelijk en kan vaktaal in gewone mensentaal omzetten.
- Kan adviezen geven en de patiënt of diens naasten instrueren en motiveren.
- Is digitaal vaardig, is thuis op het internet en maakt professioneel gebruik van sociale media.

7.6 Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden en attitude:

- Is in staat te communiceren en interactie aan te gaan met de patiënt en/of omgeving in acute of levensbedreigende situaties, waarbij sprake is van stress, (dreigende) agressie of dreiging van ernstige lichamelijke of geestelijke schade, soms zelfs levensgevaar. En weet gedrag positief te beïnvloeden waardoor de zorgverlening zo optimaal mogelijk kan verlopen.
- Kan de feitelijke of de te verwachten gevolgen van de behandeling bespreken met de patiënt, ouders/verzorgers en/of zijn naasten en kan indien nodig de behandeling aanpassen.
- Kan met de diverse samenwerkingspartners binnen de acute zorg communiceren middels de aanwezige/geavanceerde (technologische) communicatiemiddelen, bij zowel grootschalige situaties (opgeschaalde zorg) als bij de reguliere prehospitalische zorg.
- Is in staat om te communiceren met diverse disciplines die betrokken zijn bij multidisciplinaire situaties.
- Kan bij opgeschaalde zorg kort, bondig en zakelijk communiceren.
- Is getraind en bekwaam op CRM-gebied.
- Is in staat om eigen behoefte aan psychosociale zorg in te schatten en zelf hulp te vragen bij verwerking van traumatiserende gebeurtenissen.
- Kan leiding nemen en geven tijdens de werkzaamheden als HEMS-verpleegkundige en aansturen door gebruik te maken van CRM, situational awareness en safety qualitysystems.

7.7 Specifieke HEMS-verpleegkundige vlieg operationele vaardigheden:

- Kan radiotelefonie interpreteren en toepassen.
- Is in staat te communiceren met de luchtverkeersleiding dan wel het uitluisteren en interpreteren hiervan.
- Past Lost of communication procedures toe.
- Past Emergencies procedures toe.
- Past ICAO-alfabet toe.
- Past en interpreteert Marshall signs toe.
- Kan uitluisteren, handelen en prioriteiten stellen tijdens gelijktijdig gebruik van meerdere communicatiesystemen aan boord van de helikopter.
- Heeft een goede beheersing van de Engelse en eventueel de Duitse taal.
- Participeert of initieert in briefings en debriefing.
- Bespreekt medische en vlieg operationele zaken tijdens de inzet met het team volgens afgesproken crewconcept.

7.8 Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden als bestuurder van een voorrangsvoertuig:

- Is zich bewust van de interactie tussen weggebruikers en andere hulpverleners.
- Is in staat effectief te communiceren met MKA en andere hulpverleners.
- Participeert en initieert in briefing en debriefing met samenwerkingspartners.

8. Samenwerkingspartner

De HEMS-verpleegkundige past diverse samenwerkingsvaardigheden doelgericht toe en draagt bij aan een effectieve inter- en multidisciplinaire samenwerking in hectische en complexe situaties binnen de ketenzorg.

8.1 Algemene verpleegkundige kennis:

- Heeft een visie op samenwerken, kent actuele standaarden en handreikingen daarin.
- Heeft kennis van samenwerkingsprocessen, zoals groeps- en teamvorming, teamrollen, groepsdynamica en geven en ontvangen van feedback.
- Heeft kennis van de samenwerkingspartners (hun rollen, deskundigheid en bevoegdheden).
- Is op de hoogte van ketenprocessen en de organisatie van de zorg in alle regio's van Nederland.
- Is bekend met (potentiële) samenwerkingspartners buiten de zorg.
- Heeft kennis van kwaliteitsverslaglegging van de geleverde zorg en heeft kennis van vormen van overdracht, inclusief het gebruik van ICT en kent de wet- en regelgeving in deze.

8.2 Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis:

- Heeft kennis van de keten van zorg in het acute zorg netwerk.
- Kent de opschalingsprotocollen bij grootschalige specifieke calamiteiten zowel op Ambulanceniveau als op het niveau van het Mobiel Medisch Team.
- Heeft kennis van specifieke samenwerking, taken en verantwoordelijkheden binnen het Mobiel Medisch Team zijnde piloot, arts en HLO -chauffeur.
- Heeft kennis van eigen taken en verantwoordelijkheden m.b.t. samenwerkingspartners van de acute zorgketen.

8.3 Specifieke HEMS-verpleegkundige vlieg operationele kennis:

- Heeft kennis van voorbereiding, uitvoering en evaluatie van een vlucht.
- Heeft kennis van specifieke samenwerking, taken en verantwoordelijkheden van samenwerkingspartners zoals HLO'ers, vliegbedrijf, luchtvaartterrein en Luchtverkeersleiding Nederland.
- Heeft kennis van logistieke processen in samenwerking met directe collega's en overige bij de hulpverlening betrokken diensten.
- Heeft kennis van eigen taken en verantwoordelijkheden m.b.t. vliegoperationele samenwerkingspartners.

8.4 Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis als bestuurder van een voorrangvoertuig:

- Heeft kennis van logistieke processen in samenwerking met directe collega's en overige bij de hulpverlening betrokken diensten.

8.5 Algemene verpleegkundige vaardigheden en attitude:

- Kan samenwerken met patiënten, hun naasten, mantelzorgers, hen steunen en hen waar nodig verwijzen.
- Kan een visie op samenwerken formuleren en naar voren brengen.
- Kan in teams en samenwerkingsprocessen een bijdrage leveren en zichzelf positioneren, schuwt confrontaties en verschil van mening daarbij niet.
- Kan efficiënt en effectief verslagleggen, overleggen en overdragen, vanuit een gelijkwaardige, collegiale en open houding. Zowel in relatie tot de patiënt en diens naasten, als met collega teamleden in het multidisciplinaire team als met andere samenwerkingspartners.

8.6 Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden en attitude:

- Kan bij een multidisciplinaire samenwerking de regiefunctie op zich nemen en waar nodig leidinggeven en leiding ontvangen om de zorg van de patiënt op basis van complexiteit en prioriteit te coördineren.
- Is in staat om de behandeling voort te zetten met behulp van samenwerkingspartners die geen verpleegkundige of medische achtergrond hebben door middel van adequate communicatie, coaching en aansturing.
- Is zich bewust van het feit dat er een spanningsveld of confrontatie kan ontstaan tussen bekwaamheid en bevoegdheid, bijvoorbeeld bij een samenwerking met artsen.
- Is in staat om bij een grootschalige situatie met meerdere patiënten, de zorg te coördineren, te prioriteren, te organiseren in samenwerking met de ketenpartners.
- Kan werken in de openbare ruimte, is op de hoogte van relevante Arbowetgeving.

8.7 Specifieke HEMS-Verpleegkundige vlieg operationele vaardigheden:

- Is in staat in samenwerkingsverband met teamleden veilig, snel en accuraat specifiek voorgeschreven vliegoperationele taken en procedures uit te voeren.
- Kan in specifieke situaties in samenspraak bij de hulpverlening betrokken diensten anticiperen op continue veranderende logistieke processen.

8.8 Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden als bestuurder van een voorrangvoertuig:

- Is in staat in samenwerkingsverband met teamleden veilig, snel en accuraat specifiek voorgeschreven rijtechnische vaardigheden toe te passen.
- Kan in specifieke situaties in samenspraak bij de hulpverlening betrokken diensten anticiperen op continue veranderende omstandigheden.

9. Rol: Reflectieve professional

De HEMS-verpleegkundige reflecteert op het eigen handelen en werkt volgens de laatste stand van de wetenschap en bevordert de ontwikkeling en implementatie van vakkennis.

9.1 Algemene verpleegkundige kennis:

- Heeft kennis van de principes van Evidence Based Practice en elementaire kennis van methoden van onderzoek.
- Heeft kennis van actuele thema's en ontwikkelingen in de verschillende vakgebieden zoals de ontwikkeling van protocollen en richtlijnen.
- Is op de hoogte van toepassingen op het gebied van kennisontwikkeling en kennis delen.
- Kent de principes van reflectieve praktijkvoering.
- Heeft kennis van levensbeschouwelijke en religieuze opvattingen en stromingen.
- Heeft kennis van de moreel-ethische context van de zorgverlening.

9.2 Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis:

- Heeft kennis van Evidence Based Practice en Best Practices binnen de acute zorgverlening en kan deze kennis vertalen naar het eigen handelen.

9.3 Specifieke HEMS-verpleegkundige vliegoperationele kennis:

- Heeft kennis van de voor het vliegbedrijf van toepassing zijnde procedures gebaseerd op actuele wet en regelgeving.
- Heeft kennis van actuele thema's en ontwikkelingen op vlieg operationeel gebied.
- Heeft kennis van safety procedures/ onderzoek en op welke wijze uitkomsten hiervan te implementeren.

9.4 Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis als bestuurder van een voorrangvoertuig:

- Is op de hoogte van de geldende wet- en regelgeving met betrekking tot het besturen van een voorrangvoertuig.
- Heeft kennis van actuele thema's en ontwikkelingen als bestuurder van een voorrangvoertuig.

9.5 Algemene verpleegkundige vaardigheden en attitude:

- Houdt vakliteratuur bij, zowel verpleegkundig/ medisch en weet digitale actuele informatie op internet snel op te zoeken.
- Kan participeren in of initieert (praktijk)onderzoek.
- Ontwikkelt zich door zelfreflectie en zelfbeoordeling van eigen resultaten, ook op basis van debriefing.
- Kan het eigen functioneren waarderen en kritisch benaderen; durft ergens op terug te komen.
- Kan feedback van collega's en leidinggevenden ontvangen en integreren in haar handelen.
- Kan collega's en studenten feedback geven op hun handelen en professioneel gedrag.
- Kan omgaan met ethische vraagstukken en zingevingsvraagstukken van patiënten.
- Kan patiënten en diens naasten ondersteunen bij het nemen van beslissingen betreffende de behandeling en het al dan niet voortzetten van een behandeling (specifiek rond het levenseinde).

9.6 Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden en attitude:

- Is in staat om zowel richtlijnen en protocollen van het MMT als Ambulancezorg op basis van Evidence Based Practice en Best Practices zo optimaal mogelijk toe te passen op de individuele acute zorgvraag van de patiënt.
- Kan praktijkervaringen vertalen naar evaluaties en resultaten, zodat ervaringen gefundeerd en als Best Practices binnen de acute zorg verspreid kunnen worden.
- Is in staat om begeleiding te geven aan eigen en aanverwante disciplines (Ambulanceverpleegkundigen, Ambulancechauffeurs, MKA-centralisten, artsen (i.o.), en samenwerkingspartners die geen verpleegkundige of medische achtergrond hebben)

9.7 Specifieke HEMS-verpleegkundige vliegoperationele vaardigheden:

- Is in staat om continu onder wisselende omstandigheden te reflecteren, feedback te geven en te ontvangen ten aanzien van vlieg operationele zaken.

9.8 Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden als bestuurder van een voorrangvoertuig:

- Is in staat om continu onder wisselende omstandigheden te reflecteren, feedback te geven en te ontvangen ten tijde van het rijden in een voorrangvoertuig.

10. Rol: Gezondheidsbevorderaar

De HEMS-verpleegkundige oefent op maatschappelijk verantwoorde wijze zijn beroep uit door gebruik te maken van zijn deskundigheid en invloed om de gezondheid, het welzijn en veiligheid van patiënten te bevorderen en ziekte of ongevallen te voorkomen. De HEMS-verpleegkundige levert een bijdrage aan de maatschappelijke erkenning en legitimatie van het beroep.

10.1 Algemene verpleegkundige kennis:

- Heeft kennis van epidemiologie.
- Heeft (basis)kennis van gevaarlijke stoffen en toxicologie.
- Heeft kennis van preventie, gezondheidsvoorlichting en van gezondheids- en gedragsdeterminanten.
- Heeft kennis van de principes van zelfmanagement, leefstijlen, gedrag en manieren van gedragsbeïnvloeding.
- Is bekend met manieren waarop gezond gedrag gestimuleerd kan worden.
- Is op de hoogte van culturen en cultuurgebonden opvattingen van gezondheid en cultuurgebonden gezondheidsproblemen.

10.2 Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis:

- Heeft kennis van de structuur en geldende wet- en regelgeving op het gebied van zorg geleverd door een mobiel medisch team, tweedelijnszorg (ziekenhuizen, traumacentra, hyperbare centra, ECMO-centra en brandwondencentra), ambulancezorg, eerstelijnszorg en de openbare orde, veiligheid en privacy.
- Kent en herkent factoren, omstandigheden, omgevingen, symptomen, ziektebeelden, gevaarlijke stoffen (CBRN) die een mogelijke bedreiging vormen voor de patiënt en de publieke volksgezondheid.
- Kent en herkent factoren, omstandigheden, symptomen, ziektebeelden en gevaarlijke stoffen (CBRN) die een mogelijke bedreiging vormen bij teamleden en overige hulpverleners en hulpvragers.

10.3 Specifieke HEMS-verpleegkundige vliegoperationele kennis:

- Heeft kennis van de structuur, geldende wet en regelgeving, voorschriften, procedures en protocollen op vlieg operationeel gebied waar dit verbonden is met de medische zorg, openbare orde en veiligheid.
- Heeft kennis van het werken met helikopters en de invloed hiervan op de gezondheid en openbare orde.
- Is bekend met specifieke afspraken rondom arbeidsomstandigheden en werk- en rusttijdenregeling (samenloopregeling ATW en WRR).

10.4 Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis als bestuurder van een voorrangvoertuig:

- Heeft kennis van het werken met een voorrangvoertuig en de invloed hiervan op de gezondheid en openbare orde.

10.5 Algemene verpleegkundige vaardigheden en attitude:

- Kan gegevens verzamelen in brede context gericht op vroeg signalering en risicobeoordeling.
- Is in staat het sociale netwerk rond een patiënt en zijn familie, omgeving te versterken.
- Is vaardig in het geven van onderwijs, instructie en voorlichting om gezondheid of gezondheidszorg te bevorderen.
- Kan meedenken met beleidsmakers en voorstellen doen voor noodzakelijke programma's, of het aanpassen van procedures of protocollen.
- Kan participeren in collectieve/ groepsgerichte preventie.
- Is in staat om naast registratie ook de juiste preventieve maatregelen toe te passen en/of samenwerkingspartners in te schakelen om gezondheidsbedreigingen te voorkomen. Zoals bij verdenking van kindermishandeling, huiselijk geweld, vervuiling of ongedierte.

- Is in staat om patiënten en betrokkenen te verwijzen naar zorginstanties of zorgverleners, kan een situatie inschatten en indien nodig coördineren.

10.6 Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden en attitude:

- Signaleer en anticipeert op factoren, omstandigheden, symptomen, ziektebeelden en gevaarlijke stoffen (CBRN) die een mogelijke bedreiging vormen voor de teamleden, hulpverlener en hulpvragers
- Is in staat om gezamenlijk met de overige leden van het mobiel medisch team een correcte inschatting te maken omtrent de veiligheid wanneer er gewerkt wordt met de helikopter en/ of voorrangvoertuigen en kan op basis daarvan een beslissing maken of het verantwoord is om te werken nabij plaats incident. Er wordt gestreefd naar optimale veiligheid voor het team en alle andere personen (na)bij het incident
- Is in staat om een correcte inschatting te maken omtrent de veiligheid van zichzelf, het/ de Mobiel Medisch Team(s) en de ketenpartners, kan op basis hiervan een beslissing nemen over het al dan niet aan het werk gaan in een gevaarlijke omgeving. Hij streeft hierbij naar optimale veiligheid voor alle betrokken partijen.
- Is in staat om alleen die informatie te verstrekken aan partners uit de veiligheidsketen (bijvoorbeeld politie, brandweer en ambulancedienst) die wettelijk en volgens landelijke richtlijnen nodig is.
- Kan na een (grootschalige) incident psychosociale nazorg verlenen en inschatten of nazorg geregeld dient te worden, voor slachtoffers, omstanders, collega's, ketenpartners.

10.7 Specifieke HEMS-verpleegkundige vliegoperationele vaardigheden:

- Signaleert en anticipeert op potentiële bedreigingen voor teamleden, omstanders en hulpverleners, op het gebied van veiligheid, gevaarlijke stoffen, dangerous goods, geluid, trillingen, werkomstandigheden en vermoeidheid.
- Onderneemt indien nodig vervolgacties om gezondheidsrisico's in de toekomst te beperken.

10.8 Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden als bestuurder van een voorrangvoertuig:

- Signaleer en anticipeert op factoren, omstandigheden, symptomen en gevaarlijke stoffen (CBRN) die een mogelijke bedreiging vormen voor de teamleden, hulpverleners en hulpvragers

11. Rol: Organisator

De HEMS Verpleegkundige werkt extramuraal in hoog complexe hulpverleningssituaties. Behalve de standaard hulpverleningsprocedures spelen timemanagement, organisatie van de hulpverlening, improvisatie en zelfstandigheid een belangrijke rol. De HEMS-verpleegkundige is met zijn brede specialistische kennis en ervaring een belangrijke factor binnen de (acute) prehospitalische zorg. De HEMS-verpleegkundige neemt ook vliegoperationele taken mee in de organisatie van werkzaamheden.

11.1 Algemene verpleegkundige kennis:

- Heeft kennis van verschillende organisatievormen.
- Is bekend met specifieke afspraken rondom arbeidsomstandigheden (Arbocatalogus).
- Is bekend met algemene wet- en regelgeving op het gebied van kwaliteit, veiligheid, gezondheid en welzijn.
- Is bekend met persoonlijke beschermingsmiddelen en weet deze gepast te gebruiken.

11.2 Specifiek HEMS-verpleegkundige kennis:

- Heeft kennis van zowel de pre- als hospitalische organisatiestructuur.
- Heeft kennis van de triagesystematiek.
- Heeft kennis van de organisatie rondom GHOR/GGB (Grootschalige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen/Grootschalige Geneeskundige Bijstand).
- Is bekend met taakverantwoordelijkheden m.b.t. CBRN.

11.3 Specifieke HEMS-verpleegkundige vliegoperationele kennis:

- Heeft kennis van normale en noodprocedures tijdens vliegoperationele werkzaamheden.
- Heeft kennis van algemene- en HEMS-luchtvaartwet en regelgeving.
- Is bekend met specifieke afspraken rondom arbeidsomstandigheden en werk- en rusttijdenregeling.

11.4 Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis als bestuurder van een voorrangvoertuig:

- Heeft kennis van logistieke processen in samenwerking met directe collega's en overige bij de hulpverlening betrokken diensten.

11.5 Algemene verpleegkundige vaardigheden en attitude:

- Kan de zorg rondom patiënten, tussen disciplines en organisaties coördineren, de continuïteit van zorg waarborgen met in achtname van richtlijnen op het gebied van arbeidsomstandigheden.
- Neemt beslissingen over beleid (prioritering) en middelen voor de individuele patiëntenzorg.
- Gaat op verantwoorde wijze met materialen en middelen om.
- Neemt (gedrag)regels en protocollen in acht.
- Levert een bijdrage aan de patiëntveiligheid en het werkklimaat binnen de organisatie
- Kan factoren die van invloed zijn op de gezondheidstoestand van een patiënt inschatten, hierop anticiperen en is creatief in het oplossen van psychische, sociale en praktische problemen die zich voordoen.

11.6 Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden en attitude:

- Is vaardig in het toepassen van triagesystematiek.
- Draagt bij aan de continuïteit en effectiviteit van de acute zorg middels meting en registratie.
- Is in staat om specifieke specialistische acute zorg te kunnen blijven leveren in het steeds veranderende zorgklimaat.
- Kan adequaat timemanagement toepassen.
- Neemt afhankelijk van de hulpverleningssituatie een leidende, adviserende, dan wel ondersteunende rol.
- Initieert debriefing.

11.7 Specifieke HEMS-verpleegkundige vliegoperationele vaardigheden:

- Heeft een adviserende rol tijdens vliegoperationele en prehospitalere werkzaamheden.
- Kan vliegoperationele en (nood) procedures uitvoeren.
- Kan in specifieke situaties in samenspraak met de bij de hulpverlening betrokken diensten anticiperen op continue veranderende logistieke processen.
- Kan aan de hand van het safety managementsysteem afspraken en acties interpreteren en toepassen.

11.8 Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden als bestuurder van een voorrangsvoertuig:

- Kan in specifieke situaties in samenspraak met bij de hulpverlening betrokken diensten anticiperen op continue veranderende logistieke processen.

12. Rol: Professional en Kwaliteitsbevorderaar

De HEMS-verpleegkundige is een zelfbewuste professional en verantwoordelijk voor zijn eigen beroepsuitoefening en de daarbij horende beroepsontwikkeling. Hij levert op eerlijke, oprechte en betrokken wijze hoogwaardige patiëntenzorg, met aandacht voor veiligheid, integriteit en autonomie van de patiënt en zijn omgeving met toepassing van de hoogst mogelijke kwaliteitsstandaard. Professioneel gedrag is leidend voor de attitude van de HEMS-verpleegkundige.

12.1 Algemene verpleegkundige kennis:

- Kent de wet- en regelgeving en standaarden die van toepassing zijn op de verpleegkundige beroepsuitoefening en de context daarvan.
- Heeft kennis van monitoring van resultaten van Ambulance- en MMT zorg.
- Heeft kennis van actuele richtlijnen, protocollen en standaarden.
- Heeft kennis van kwaliteitskaders, professioneel en persoonlijk leiderschap.
- Kent de eigen waarden en normen en die van de beroepsgroep (beroepscode).
- Kent de grenzen van het persoonlijke en professionele handelen.

12.2 Specifiek HEMS-verpleegkundige kennis:

- Kent de belangrijkste wet- en regelgeving vanuit de toepassing van openbare orde en veiligheid.
- Bezit en onderhoudt de medisch/verpleegkundige kennis die vereist is om te functioneren als HEMS-verpleegkundige.
- Heeft kennis van (specifieke) kwaliteit en veiligheidssystemen.
- Bezit en onderhoudt de kennis van de richtlijnen voor Mobiel Medische Teams in Nederland.
- Bezit en onderhoudt de kennis van de richtlijnen van acute medische verpleegkundige zorgverlening waaronder Landelijk Protocol Ambulancezorg (LPA).
- Is op de hoogte van de op dat moment vigerende richtlijnen en ontwikkelingen binnen de acute zorg.

12.3 Specifieke HEMS-verpleegkundige vliegoperationele kennis:

- Kent de belangrijkste wet- en regelgeving met betrekking tot vlieg operationele procedures.
- Bezit en onderhoudt vliegoperationele kennis.
- Heeft kennis van (specifieke) kwaliteit en veiligheidssystemen met betrekking tot vliegoperationele zaken.

12.4 Specifieke HEMS-verpleegkundige kennis als bestuurder van een voorrangvoertuig:

- Heeft specifieke kennis van wet en regelgeving als bestuurder van een voorrangvoertuig.
- Heeft kennis van de brancherichtlijnen.
- Heeft kennis van de richtlijnen met betrekking tot incidentmanagement.
- Heeft kennis van procedures rondom het MMT-voertuig.

12.5 Algemene verpleegkundige vaardigheden en attitude:

- Is resultaatgericht, werkt effectief en efficiënt.
- Kan zijn/haar visie op kwaliteit van zorg in begrijpelijke bewoordingen naar voren brengen.
- Houdt zich als lid van de beroepsgroep aan de verpleegkundige beroepscode, regels uit de organisatie en wetgeving.
- Kan omgaan met spanningsvelden, zoals zakelijkheid-, betrokkenheid en afstand- en nabijheid.
- Is een zelfbewuste beroepsbeoefenaar en ambassadeur van het vak.

12.6 Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden en attitude:

- Heeft respect voor het handelen en de kwaliteit van samenwerkingspartners, vooral wanneer het gaat om het aanvullen en/of overnemen van zorg.
- Kan in elke zorgsituatie de juiste attitude kiezen en weet op correcte wijze verbaal en non-verbaal te communiceren.
- Stelt zich tot doel om in elke situatie de veiligheid van zichzelf en de betrokkenen in te schatten en te waarborgen.
- Bezit en onderhoudt de medisch/verpleegkundige en vaardigheden die vereist zijn om te functioneren als HEMS-Verpleegkundige.
- Streeft naar een hoogwaardige kwaliteit van zorg door een innovatieve, proactieve en initiatiefrijke beroepshouding.
- Is zich bewust te werken met diverse patiëntencategorieën en daarbij verschillende sociale en culturele achtergronden.
- Heeft continu aandacht voor gedegen registratie van geleverde zorg.
- Werkt mee aan, en initieert zo nodig onderzoek om kwaliteit van zorg te verbeteren.
- Draagt kennis over aan samenwerkingspartners in (acute-) zorgverlening.

12.7 Specifieke HEMS-verpleegkundige vliegoperationele vaardigheden:

- Bezit en onderhoudt de vlieg operationele vaardigheden die vereist zijn om te functioneren als HEMS-verpleegkundige.
- Is communicatief vaardig en past CRM toe.
- Werkt proactief mee aan het verbeteren van kwaliteit en veiligheid.
- Draagt kennis over aan samenwerkingspartners.

12.8 Specifieke HEMS-verpleegkundige vaardigheden als bestuurder van een voorrangvoertuig:

- Gedraagt zich als een verantwoordelijk bestuurder van een voorrangvoertuig naar collega's en medeweggebruikers.
- Past specifieke kennis van wet en regelgeving en brancherichtlijnen als bestuurder van een voorrangvoertuig toe.
- Past de kennis van de richtlijnen met betrekking tot incidentmanagement toe.
- Onderhoudt vaardigheden voor het veilig besturen van het MMT-voertuig.
- Draagt zorg voor maximale inzetbaarheid van het MMT-voertuig.
- Anticipeert op wisselende omstandigheden die de rijtijd kan beïnvloeden.

Nawoord

Het expertisegebied van HEMS-verpleegkundige heeft zich de afgelopen 22 jaar ontwikkeld naar hoe het nu is. De ontwikkelingen binnen ons vakgebied gaan snel en wij passen dit document aan waar nodig.

Namens het bestuur vakgroep Hems-verpleegkundigen.

Auteurs

Lifeliner 1

Karel van der Klis, Vicevoorzitter vakgroep HEMS-verpleegkundigen

Lifeliner 2

Petra Landa-van Asten, Voorzitter vakgroep HEMS-verpleegkundigen
Tirza Alting Siberg-Verwijs, Secretaris vakgroep HEMS-verpleegkundigen
Winfried van der Goot, algemeen lid vakgroep HEMS-verpleegkundigen
Jorrit Mol, P.R. en Communicatie vakgroep HEMS-verpleegkundigen

Lifeliner 3

Christian Beekers, algemeen lid vakgroep HEMS-verpleegkundigen

Lifeliner 4

Ella van Jurries, algemeen lid vakgroep HEMS-verpleegkundigen

Afkortingen

AIOS Arts in opleiding tot specialist
AGNIOS Arts niet in opleiding tot specialist
CBRN Chemisch Biologisch Radiologisch Nuclear
CRM Crew Resource Management
EASA European Aviation Safety Agency
GAGS Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen
GHOR Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
HEMS Helicopter Emergency Medical Service
HLO Helicopter Landing Officer
ICAO International Civil Aviation Organization
LPA Landelijk Protocol Ambulancezorg
MKA Meldkamer Ambulancezorg
MMT Mobiel Medisch Team
NOTAMS Notice to Airmen
OGS Optische Geluid Signalen
SEH Spoedeisende Hulp
WRR Werk Rusttijden Regeling

Bronvermelding

Beroepsprofiel Verpleegkundigen maart 2012
Expertisegebied Ambulancezorg mei 2014